A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2009. október 6.*

A C-123/08. sz. ügyben,

az EU 35. és az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank Amszterdam (Hollandia) a Bírósághoz 2008. március 21-én érkezett, 2007. december 28-i határozatával terjesztett elő az előtte folyamatban lévő,

a **Dominic Wolzenburg**

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts és M. Ilešič tanácselnökök, A. Tizzano, A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka, U. Lõhmus és L. Bay Larsen (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: holland.

tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság 2008. március 17-i, a Bíróság hivatalához 2008. március 21-én érkezett kérelmére, amelyben az eljárási szabályzat 104b. cikke alapján az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre sürgősségi eljárás alkalmazását kéri,

tekintettel a Bíróság harmadik tanácsának 2008. április 2-án hozott, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi eljárásban való elbírálása iránti kérelmet elutasító határozatára,

tekintettel az eljárási szabályzat 104b. cikke 2. §-ának ötödik bekezdése alapján lefolytatott írásbeli szakaszra és a 2009. február 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– D. Wolzenburg képviseletében D. Wiersum és J. van der Putte advocaten,

– a holland kormány képviseletében C. Wissels és M. Noort, meghatalmazotti minőségben,

– a dán kormány képviseletében C. Pilgaard Zinglersen, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és J.-C. Niollet, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl és T. Fülöp, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében S. Grünheid és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. március 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.) 4. cikke 6. pontjának és az EK 12. cikknek az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Staatsanwaltschaft Aachen (aacheni ügyészség, a továbbiakban: német kibocsátó igazságügyi hatóság) által 2006. július 13-án D. Wolzenburg német állampolgár ellen kibocsátott európai elfogatóparancsnak az Internationale Rechtshulpkamer van de Rechtbank Amsterdam (az amszterdami körzeti bíróság nemzetközi jogsegélyügyekben eljáró tanácsa, a továbbiakban: holland végrehajtó igazságügyi hatóság) általi végrehajtásával kapcsolatos eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az EU-Szerződés 6. címe

3 Az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének időpontjáról szóló, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1999. május 1-jén közzétett tájékoztatóból (HL L 114., 56. o.) kitűnik, hogy a Holland Királyság az EU 35. cikk (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatával elfogadta a Bíróság hatáskörét az EU 35. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti eljárások lefolytatására.

A 2002/584/IB kerethatározat

4 A kerethatározat (5) preambulumbekezdése szerint:

„Az Uniónak abból a kitűzött céljából, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon, következik a tagállamok közötti kiadatás eltörlése és annak az igazságügyi hatóságok közötti átadási rendszerrel való felváltása. […] A tagállamok között mindeddig irányadó hagyományos együttműködési kapcsolatokat a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben

hozott bírósági határozatok szabad mozgásán nyugvó rendszernek kell felváltania mind az ítélethozatal előtti, mind az azt követő szakaszban.”

5 A kerethatározat (7) preambulumbekezdése megállapítja:

„Mivel az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre épülő többoldalú kiadatási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az Unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. […]”

6 A kerethatározat (8) preambulumbekezdése kimondja:

„Az európai elfogatóparancs végrehajtásaként hozott határozatokat megfelelően ellenőrizni kell, ami azt jelenti, hogy annak a tagállamnak az igazságügyi hatósága határoz az átadásról, amelyben a keresett személyt elfogták.”

7 A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen határozza meg az európai elfogatóparancsot és az annak végrehajtására vonatkozó kötelezettséget:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás

lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre."

8 A kerethatározat 2. cikkének (1) bekezdése szerint európai elfogatóparancs bocsátható ki, ha a szabadságvesztést kiszabó ítéletet már meghozták, és a kiszabott szabadságvesztés időtartama legalább négy hónap.

9 Ugyanezen kerethatározat 3. cikke „[a]z európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának okai" körében három okot sorol fel.

10 A 2002/584 kerethatározat „Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai" című 4. cikke ezen okokat hét pontban sorolja fel. E cikk 6. pontja ekként rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[…]

6. ha az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek állampolgára vagy lakosa [helyesen: a végrehajtó tagállamban tartózkodik, vagy annak állampolgára vagy lakosa], és ez az állam vállalja, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést."

11 A kerethatározat 5. cikkének, amely „A kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciák" címet viseli, a következő a szövege:

„Az európai elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság által történő végrehajtását a végrehajtó tagállam joga az alábbi feltételekhez kötheti:

[…]

3) ha a személy, aki ellen az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátották ki, a végrehajtó tagállam állampolgára vagy lakosa, az átadás ahhoz a feltételhez köthető, hogy az érintett személyt – meghallgatása után – visszaszállítják a végrehajtó tagállamba, hogy ott töltse le a kibocsátó tagállamban rá kiszabott szabadságvesztés-büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést."

12 Ugyanezen kerethatározat „A keresett személy jogai” címet viselő 11. cikkének (1) bekezdésében ekként rendelkezik:

„Ha egy keresett személyt elfognak, az illetékes végrehajtó igazságügyi hatóság nemzeti jogával összhangban tájékoztatja ezt a személyt az európai elfogatóparancsról és annak tartalmáról, valamint arról is, hogy beleegyezhet a kibocsátó igazságügyi hatóságnak történő átadásába.”

A 2008/909/IB kerethatározat

13 A kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés-büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB tanácsi kerethatározatot (HL L 327., 27. o.) – amelyet értelemszerűen alkalmazni kell a 2002/584/IB kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben is – 29. cikke alapján e kerethatározatot a tagállamoknak 2011. december 5-ig át kell ültetniük.

14 A 2008/909 kerethatározat 3. cikkének (1) bekezdése megállapítja, hogy e kerethatározat célja azon szabályok megállapítása, amelyek értelmében a tagállamok az elítélt személy társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében elismernek egy ítéletet és végrehajtják a büntetést.

15 Az említett kerethatározat 4. cikke (7) bekezdésének a) pontja olyan, mérlegelés alapján alkalmazható rendelkezést tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága az ítéletet a végrehajtó tagállamnak továbbítsa, amennyiben az elítélt személy ott él, és legalább öt éve folyamatosan jogszerűen ott tartózkodik.

A 2004/38/EK irányelv

16 Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás: 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.) tizenhetedik preambulumbekezdésében kimondja:

„A huzamos tartózkodás joga azon uniós polgárokban, akik a hosszú távú letelepedés mellett döntöttek a fogadó tagállamban, az uniós polgárság érzését erősíti, emellett az Unió egyik alapvető célja, a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme. A huzamos tartózkodás jogát ezért valamennyi uniós polgár és családtagjaik számára biztosítani kell, ha öt évig folyamatosan a fogadó tagállamban tartózkodnak az ezen irányelvben meghatározott feltételeknek megfelelően, és ha nem álltak kiutasítási intézkedés hatálya alatt.”

17 Az említett irányelv 16. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Azok az uniós polgárok, akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban, huzamos tartózkodási jogot nyernek ott. […]”

18 Ugyanezen irányelv 19. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok kérelemre huzamos tartózkodást igazoló dokumentumot állítanak ki a huzamos tartózkodásra jogosult uniós polgár számára, miután ellenőrizték a tartózkodás tartamát."

A nemzeti jog

19 A 2004. április 29-i Overleveringswet (a személyek átadásáról szóló holland törvény, Staatsblad 2004., 195. sz., a továbbiakban: OLW) 6. §-a ültette át a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját és 5. cikkének 3. pontját a holland jogrendbe.

20 Az OLW 6. §-ának (1)–(3) bekezdése a holland állampolgárokra vonatkozik. E paragrafus (1) bekezdése az említett kerethatározat 5. cikkének 3. pontját, a (2) és (3) bekezdés pedig e kerethatározat 4. cikkének 6. pontját ülteti át. Az utóbbi két bekezdés értelmében:

„(2) Holland állampolgár nem adható át, ha az átadást jogerős bírósági határozattal kiszabott szabadságvesztés végrehajtása végett kérik.

(3) Ha az átadás megtagadása kizárólag a (2) bekezdés rendelkezésein alapul, az ügyész közli a kibocsátó igazságügyi hatósággal, hogy kész az elítéltek átadásáról szóló 1983.

március 21-i egyezmény 11. cikkében előírt vagy más hatályos nemzetközi szerződésen alapuló eljárás alkalmazásával elrendelni a határozat végrehajtását.”

21 Az OLW 6. §-ának (5) bekezdése – amely a nem holland, azaz más tagállam vagy harmadik állam állampolgárságával rendelkező személyekre vonatkozik – kimondja:

„Az (1)–(4) bekezdés alkalmazandó a határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldire is, ha az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló cselekmény miatt ellene Hollandiában lefolytatható a büntetőeljárás, és előreláthatólag nem veszíti el hollandiai tartózkodási jogát a vele szemben kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés következtében.”

22 A 2000. november 23-i Vreemdelingenwet (a külföldiekről szóló törvény, Staatsblad 2000., 495. sz., a továbbiakban: Vw) 8. §-ának e) pontja úgy rendelkezik, hogy külföldi közösségi polgárként kizárólag akkor tartózkodik jogszerűen Hollandiában, ha tartózkodása valamely, az EK-Szerződés vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.) alapján elfogadott szabályon alapul.

23 A Vw 9. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy amikor a külföldi e törvény 8. §-ának e) pontja alapján jogszerűen tartózkodik Hollandiában, és közösségi polgár, az igazságügyi miniszter e tartózkodás szabályszerűségét igazoló dokumentumot állít ki részére, amennyiben a 2004/38 irányelv 16. cikke értelmében megszerezte a huzamos tartózkodás jogát.

24 A Vw „A határozatlan időre szóló tartózkodási engedély” címet viselő 20. §-ának (1) bekezdéséből következik, hogy az igazságügyi miniszter jogosult határozatlan időre szóló tartózkodási engedélyt adni.

25 A Vw 21. §-a (1) bekezdésének a) pontja előírja, hogy az e törvény 20. §-a szerinti határozatlan időre szóló tartózkodási engedély iránti kérelmet csak akkor lehet elutasítani, ha a külföldi közvetlenül a kérelem előterjesztését megelőzően nem tartózkodott ott jogszerűen és legalább öt éven át folyamatosan e törvény 8. §-a értelmében.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

26 D. Wolzenburggal szemben két német bíróság – 2002-ben hozott ítéleteikben – próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés-büntetéseket szabott ki több bűncselekmény 2001-ben való elkövetéséért, többek között marihuána Németországba való beviteléért.

27 Az Amtsgericht Aachen (aacheni helyi bíróság, Németország) 2003. március 27-én hozott, összbüntetésbe foglaló végzésével („Gesamtstrafenbeschluss”) e szabadságvesztéseket próbaidőre felfüggesztett, egy év kilenc hónap szabadságvesztés-összbüntetésbe foglalta.

28 D. Wolzenburg 2005 júniusának elején érkezett Hollandiába. Itt a saját és házastársa nevében kötött bérleti szerződés alapján tartózkodik venlói lakásában.

29 Az Amtsgericht Plettenberg (plettenbergi helyi bíróság, Németország) 2005. július 5-én hozott végzésével elrendelte a 2003-ban kiszabott, próbaidőre felfüggesztett összbüntetés végrehajtását, mert D. Wolzenburg megszegte a próbaidő kedvezményében való részesüléshez előírt szabályokat.

30 A német kibocsátó igazságügyi hatóság 2006. július 13-án európai elfogatóparancsot bocsátott ki D. Wolzenburggal szemben.

31 Az említett hatóság 2006. július 17-én D. Wolzenburgra vonatkozóan figyelmeztető jelzést adott ki a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) a jogerősen kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása érdekében.

32 2006. augusztus 1-jén D. Wolzenburgot Hollandiában e figyelmeztető jelzés alapján elfogták, és előzetes letartóztatásba helyezték.

33 A német kibocsátó igazságügyi hatóság 2006. augusztus 3-án elküldte a 2006. július 13-án kibocsátott európai elfogatóparancsot a holland végrehajtó igazságügyi hatóságnak, és D. Wolzenburg átadását kérte a vele szemben kiszabott egy év kilenc hónap szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából.

34 D. Wolzenburg 2006. szeptember 20-án Hollandiában tartózkodó európai uniós polgárkénti nyilvántartásba vétel végett jelentkezett a holland bevándorlási és állampolgársági hatóságnál.

35 D. Wolzenburg – mielőtt 2008 szeptemberétől szakmai képzésbe kezdett volna – kereső tevékenységet folytatott Hollandiában 2005 utolsó harmadától.

36 A Bíróság elé terjesztett ügy irataiból kitűnik, hogy D. Wolzenburg nem egyezett bele a holland végrehajtó igazságügyi hatóság által a német kibocsátó igazságügyi hatóságnak – az OLW által előírt rövidített eljárás szerint – történő átadásába.

37 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az európai elfogatóparancs D. Wolzenburggal szembeni kibocsátása alapjául szolgáló cselekmények a holland jog szerint büntetendők, és hogy D. Wolzenburg nem veszítheti el hollandiai tartózkodási jogát olyan jogsértések miatt, amelyekért Németországban ítélték el.

38 Az említett bíróság azt is megjegyzi, hogy D. Wolzenburg azért nem tesz eleget a határozatlan időre szóló hollandiai tartózkodási engedély kiállításához szükséges követelményeknek, mert nem tartózkodott öt éven át folyamatosan Hollandiában, ugyanakkor egy másik tagállamban a közösségi jog alapján jogszerűen tartózkodó uniós polgárok nem is mindig kérnek ilyen engedélyt.

39 E feltételek között a Rechtbank Amsterdam úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1. A kerethatározat 4. cikke 6. pontjának alkalmazásában a végrehajtó tagállamban tartózkodónak vagy a végrehajtó tagállam lakosának kell-e tekinteni azt a személyt, aki nem a végrehajtó tagállam, hanem más tagállam állampolgára, és – függetlenül tartózkodásának időtartamától – jogszerűen, az EK 18. cikk (1) bekezdése alapján tartózkodik a végrehajtó tagállamban?

2. a) Ha az 1. kérdésre nemleges válasz adandó, akként kell-e értelmezni az 1. kérdésben szereplő fogalmakat, hogy azok hatálya alá tartozik az a személy,

aki nem a végrehajtó tagállam, hanem más tagállam állampolgára, és az európai elfogatóparancs alapján történt letartóztatása előtt legalább az EK 18. cikk (1) bekezdése alapján meghatározott ideig jogszerűen tartózkodott a végrehajtó tagállamban?

b) Ha a 2a. kérdésre igenlő válasz adandó, milyen feltételek támaszthatók a jogszerű tartózkodás időtartamával összefüggésben?

3. Ha a 2a. kérdésre igenlő válasz adandó, jogosult-e a végrehajtó tagállam a jogszerű tartózkodás időtartamán felül további adminisztratív követelményeket – így például határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel való rendelkezést – előírni?

4. Az EK-Szerződés (tárgyi) hatálya alá tartozik-e az azt meghatározó nemzeti intézkedés, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága mely feltételek mellett tagadhatja meg a szabadságvesztés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását?

5. Tekintettel arra, hogy

– az OLW 6. §-ának (2) és (5) bekezdése olyan szabályokat tartalmaz, melyek azonos bánásmódot írnak elő a holland állampolgárokkal és a határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkező nem holland állampolgárokkal szemben,

és

– e személycsoportok esetében e szabályok azt eredményezik, hogy meg kell tagadni az átadást, ha az európai elfogatóparancsot jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtása érdekében bocsátották ki,

az EK 12. cikk által tiltott hátrányos megkülönböztetésnek minősülnek-e az OLW 6. §-a (2) és (5) bekezdésének rendelkezései, amennyiben az egyenlő bánásmód nem terjed ki más tagállamoknak az EK 18. cikk (1) bekezdése alapján tartózkodásra jogosult olyan állampolgáraira, akik nem veszítik el e tartózkodási jogukat szabadságvesztésre történt jogerős elítélésük folytán, ám nem rendelkeznek határozatlan időre szóló holland tartózkodási engedéllyel?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

40 Bevezetésképpen emlékeztetni kell arra, amint az a jelen ítélet 3. pontjából kitűnik, hogy a Bíróság a jelen ügyben az EU 35. cikk alapján hatáskörrel rendelkezik a 2002/584 kerethatározat értelmezésére.

41 Másodsorban meg kell állapítani, hogy az említett kerethatározat 32. cikkéből továbbá az következik, hogy az olyan cselekményekre vonatkozó megkeresésekkel kapcsolatban is alkalmazandó, amelyeket – mint az alapügyben is – 2004. január 1-je előtt követtek el, amennyiben a végrehajtó tagállam nem nyilatkozott úgy, hogy ilyen megkeresés esetén

továbbra is az ezen időpontot megelőzően alkalmazandó kiadatási rendszer szerint jár el. Ismeretes, hogy a Holland Királyság nem tett ilyen nyilatkozatot.

A negyedik kérdésről

42 A kérdést előterjesztő bíróság negyedik kérdésével – amelyet elsőként kell vizsgálni – lényegében arra keres választ, hogy valamely tagállam állampolgára, aki jogszerűen tartózkodik egy másik tagállamban, hivatkozhat-e az EK 12. cikk (1) bekezdésére olyan nemzeti jogszabállyal szemben, mint az OLW, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását.

43 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az EK 12. cikk (1) bekezdése az EK-Szerződés alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül tiltja az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetést, a 2002/584 kerethatározatot mindemellett az EU-Szerződés, nem pedig az EK-Szerződés alapján fogadták el.

44 E megállapításból ugyanakkor nem lehet arra következtetni, hogy a tagállamok által az EU-Szerződés hatálya alá tartozó aktus átültetése érdekében elfogadott nemzeti rendelkezések elkerülhetnék a jogszerűségük közösségi jogra tekintettel történő bármely felülvizsgálatát.

45 A tagállamok a kerethatározatok átültetése keretében ugyanis nem veszélyeztethetik a közösségi jogot, különösen az EK-Szerződésnek a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás minden uniós polgár számára elismert szabadságára vonatkozó rendelkezéseit.

46 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy az olyan helyzet, mint D. Wolzenburgé, az uniós polgároknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogával kapcsolatos, és így az EK-Szerződés alkalmazási körébe esik. Az érintett, azáltal hogy Hollandiába helyezte a lakóhelyét, az EK 18. cikk (1) bekezdésében minden uniós polgár számára elismert, az állampolgárság tagállamától eltérő tagállam területén való szabad mozgás és tartózkodás jogát gyakorolta.

47 A negyedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy valamely tagállam állampolgára, aki jogszerűen tartózkodik egy másik tagállamban, jogosult az EK 12. cikk (1) bekezdésére hivatkozni olyan nemzeti jogszabállyal szemben, mint az OLW, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását.

A harmadik kérdésről

48 A kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdésével – amelyet másodikként kell vizsgálni – lényegében arra vár választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját akként kell-e értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam jogosult a jogszerű tartózkodás időtartamán felül további adminisztratív követelményeket – így például határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel való rendelkezést – előírni.

49 E tekintetben a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy azok az uniós polgárok, akik jogszerűen öt éven át folyamatosan tartózkodtak a fogadó tagállamban, huzamos tartózkodási jogot nyernek ott.

50 Az említett irányelv 19. cikke nem követeli meg, hogy azon uniós polgároknak, akik ugyanezen irányelv 16. cikke alapján huzamos tartózkodási jogot szereztek egy másik tagállam területén, határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel kell rendelkezniük.

51 Az említett rendelkezések azon uniós polgárok tekintetében, akik öt éven át folyamatosan jogszerűen tartózkodtak másik tagállam területén, csupán azt írják elő, hogy kérelmükre a tartózkodásuk tartósságát igazoló dokumentumot kell rendelkezésükre bocsátani, anélkül hogy e formalitást kötelezővé tenné. E dokumentumnak deklaratív és bizonyítási jellegű értéke van, azonban nem keletkeztet jogot (lásd ebben az értelemben a C-85/96. sz. Martinez Sala-ügyben 1998. május 12-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-2691. o.] 53. pontját).

52 Ebből következik, hogy az olyan további adminisztratív követelmény, mint a Vw 21. §-a szerinti határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel való rendelkezés, nem képezheti az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerinti oka alkalmazásának előfeltételét.

53 Azt a választ kell tehát adni a harmadik kérdésre, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját akként kell értelmezni, hogy az uniós polgárok tekintetében a végrehajtó tagállam az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e rendelkezésben foglalt mérlegelhető okai alkalmazását nem jogosult az ezen államban való jogszerű tartózkodás időtartamán felül további adminisztratív követelményekhez – így például határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel való rendelkezéshez – kötni.

Az ötödik kérdésről

54 A harmadik kérdésre adott válaszra tekintettel meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy az EK 12. cikk (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a végrehajtó tagállam azon szabályozása, amely a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja átültetésével arra kötelezi ezen állam hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságát, hogy tagadja meg az állampolgárával szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, miközben e megtagadásnak egy másik tagállam polgára tekintetében – akinek tartózkodási joga az EK 18. cikk (1) bekezdésén alapul – az a feltétele, hogy a keresett személy öt éve folyamatosan jogszerűen tartózkodjon az említett végrehajtó tagállam területén.

55 E kérdés megválaszolása érdekében mindenekelőtt néhány észrevételt kell tenni a 2002/584 kerethatározat által bevezetett átadási rendszert, különösen e kerethatározat 4. cikkének 6. pontját illetően.

56 Az említett kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint ötödik és hetedik preambulumbekezdéséből következően a kerethatározat célja, hogy a tagállamok közötti többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel (lásd a C-66/08. sz. Kozłowski-ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6041. o.] 31. pontját).

57 A kerethatározat rendszerének alapjául szolgáló kölcsönös elismerés elve ez utóbbi 1. cikkének (2) bekezdése értelmében azt is magában foglalja, hogy a tagállamok főszabály szerint kötelesek végrehajtani az európai elfogatóparancsot. Annak végrehajtását a tagállamok – a megtagadásnak a kerethatározat 3. cikkében foglalt kötelező esetein kívül – csupán az ugyanezen kerethatározat 4. cikkében felsorolt esetekben tagadhatják meg (lásd a C-388/08. PPU. sz., Leymann és Pustovarov ügyben 2008. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-8993. o.] 51. pontját).

58 Ebből következik, hogy azon nemzeti jogalkotó, amely az említett kerethatározat 4. cikke által biztosított lehetőségei alapján úgy dönt, hogy szűkíti azon helyzetek körét, amelyekben a végrehajtó igazságügyi hatósága megtagadhatja a keresett személy átadását, valójában az e kerethatározat által a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség érdekében bevezetett átadási rendszert erősíti.

59 Az ilyen szabályozás azon helyzetek körének szűkítése révén, amelyekben a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, valójában a keresett személyek átadását mozdítja elő, a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott kölcsönös elismerés elvének megfelelően, amely elv a kerethatározat által bevezetett alapvető szabály.

60 Ezen alapvető szabályra tekintettel az említett kerethatározat 4. cikke tartalmazza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okait, amelyek alapján indokolható lehet, hogy a végrehajtó tagállamban hatáskörrel rendelkező hatóság megtagadja ezen elfogatóparancs végrehajtását.

61 A tagállamok szükségszerűen meghatározott mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a 2002/584 kerethatározat 4. cikke és többek között annak az előzetes döntéshozatalra utaló határozattal érintett 6. pontja átültetésére vonatkozóan.

62 E tekintetben fontos hangsúlyozni, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában szereplő mérlegelhető oka – csakúgy mint az 5. cikkének 3. pontja – többek között azt teszi lehetővé, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság különös jelentőséget tulajdonítson annak, hogy növelhető-e a keresett személy társadalomba való, a vele szemben kiszabott büntetés végrehajtását követő visszailleszkedésének esélye (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 45. pontját), ám e – kétségkívül fontos – cél nem zárhatja ki azt, hogy a tagállamok e kerethatározat átültetésekor szűkítsék e kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében megfogalmazott alapvető szabály által megállapított értelemben azon helyzetek körét, amelyekben meg lehet tagadni az említett 4. cikk (6) bekezdésének hatálya alá tartozó személy átadását.

63 Azzal a kérdéssel kapcsolatban pedig, hogy az olyan, öt éven át tartó folyamatos tartózkodásra vonatkozó követelmény, mint amilyet az alapügyben vitatott nemzeti jogszabály is előír, az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés tilalmának elvébe ütközik-e, emlékeztetni kell arra, hogy ez az elv megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíven nem igazolható (lásd többek között a C-303/05. sz. Advocaten voor de Wereld ügyben 2007. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-3633. o.] 56. pontját).

64 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy holland állampolgároknak a jogerőre emelkedett bírósági határozattal kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából a kibocsátó igazságügyi hatóságnak történő átadását megtagadják, miközben más tagállam állampolgárai esetében e megtagadásnak az a feltétele, hogy ezen állampolgárok e megtagadást megelőzően öt éve folyamatosan jogszerűen tartózkodjanak Hollandiában. Azt kell tehát megvizsgálni, hogy a más tagállamok állampolgáraival szemben alkalmazott eltérő bánásmód objektíve igazolható-e.

65 E tekintetben a holland kormány megjegyzi, hogy a Holland Királyság állampolgárságával nem rendelkező személyek átadásának gyakorlatában az utóbbiak által a holland társadalommal való kapcsolatuk fennállásának bizonyítása érdekében felhozott érveket illető nagyfokú találékonyságra tekintettel a nemzeti jogalkotó az OLW 6. §-ának (2) és (5) bekezdésével konkrét módon, objektív kritériumok által kívánta kifejezni azt a követelményt, miszerint e személyek tartózkodásának tartósnak kell lennie.

66 E kormány szerint a tagállamok jogosultak arra, hogy a legalább öt évig tartó folyamatos tartózkodás követelménye révén biztosítsák azt, hogy csak azon keresett személyek ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása legyen megtagadható, akiknek valódi jövőképük van Hollandiában. Ennek megfelelően jogszerű annak szükségessé tétele, hogy a keresett személy és a társadalom – amelybe vissza kíván térni az ott letöltött büntetését követően – között tényleges kapcsolat álljon fenn.

67 Hangsúlyozni kell, amint az a jelen ítélet 62. pontjában is szerepel, hogy a végrehajtás megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában szereplő mérlegelhető oka többek között azt teszi lehetővé, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság különös jelentőséget tulajdonítson annak, hogy növelhető-e a keresett személy társadalomba való, a vele szemben kiszabott büntetés végrehajtását követő visszailleszkedésének esélye. Következésképpen a végrehajtó tagállam jogosult e célkitűzést csupán azon személyek tekintetében megvalósítani, akik meghatározott mértékben bizonyíthatóan beilleszkedtek az említett tagállam társadalmába.

68 A jelen ügyben egyfelől a saját állampolgárokra vonatkozó állampolgársági követelményt, másfelől a más tagállam állampolgáraira az öt évig tartó folyamatos tartózkodást előíró követelményt jellegüknél fogva alkalmasnak kell tekinteni annak biztosítására, hogy a keresett személy a végrehajtó tagállamban a kellő mértékben beilleszkedett legyen. Mindemellett az a közösségi polgár, aki nem a végrehajtó tagállam állampolgára, és nem tartózkodott meghatározott ideig folyamatosan e tagállam területén, általában szorosabban kötődik a származási tagállamához, mint a végrehajtó tagállam társadalmához.

69 A holland jogszabály által előírt eltérő bánásmód közösségi jogra tekintettel való indokolása megköveteli még, hogy az a nemzeti jog által jogszerűen kitűzött célhoz viszonyítva arányos legyen. Ezen eltérő bánásmód nem haladhatja meg a cél eléréséhez szükséges mértéket (lásd többek között a C-158/07. sz. Förster-ügyben 2008. november 18-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8507. o.] 53. pontját).

70 E tekintetben megállapítható, hogy az a szabály, amely szerint az európai elfogatóparancsot a belföldi állampolgárokkal szemben nem hajtják végre, nem tűnik túlzott mértékűnek. Az ilyen állampolgárt ugyanis olyan kapcsolat fűzi származási tagállamához, amely biztosítja számára, hogy a vele szemben kiszabott büntetés végrehajtását követően vissza tudjon illeszkedni a társadalomba. A más tagállamok állampolgárai öt éven át tartó folyamatos tartózkodására vonatkozó feltétel egyébiránt nem tekinthető túlzott feltételnek, ha figyelembe vesszük különösen a külföldi állampolgársággal rendelkezők végrehajtó tagállamban való beilleszkedése fokára vonatkozó hivatkozott követelményeket.

71 E tekintetben meg kell állapítani, amint azt a holland és osztrák kormány is tette, hogy az öt éven át tartó folyamatos tartózkodásra vonatkozó ezen feltételt – ahogy az a 2004/38 irányelv tizenhetedik preambulumbekezdéséből és 16. cikkéből kiderül – pontosan olyan időtartamban határozták meg, amely felett az uniós polgárok megszerzik a fogadó államban való huzamos tartózkodás jogát.

72 Ezenfelül meg kell jegyezni, hogy a 2008/909 kerethatározat – jóllehet nem alkalmazható az alapügyben – a 4. cikke (7) bekezdésének a) pontjával összefüggésben megkönnyíti a tagállamoknak az ítéletek átadását, ha az elítélt személy a végrehajtó tagállamban él, és jogszerűen legalább öt éve folyamatosan ott tartózkodik, és állandó tartózkodási jogát meg fogja tartani abban az államban.

73 Ennek megfelelően meg kell állapítani, hogy az olyan, öt éven át tartó folyamatos tartózkodásra vonatkozó követelmény, mint amilyet az alapügyben vitatott nemzeti jogszabály is előír, nem lépi túl az arra irányuló cél megvalósításához szükséges mértéket, hogy a más tagállamok állampolgárságával rendelkező keresett személyek bizonyos mértékben beilleszkedjenek a végrehajtó tagállamban.

74 A fentiekre tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 12. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a végrehajtó tagállam azon szabálya, amely szerint e tagállam hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatósága megtagadja az állampolgárával szemben szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, miközben e megtagadásnak egy másik tagállami polgár tekintetében – akinek tartózkodási joga az EK 18. cikk (1) bekezdésén alapul – az a feltétele, hogy a keresett személy öt éve folyamatosan jogszerűen tartózkodjon a végrehajtó tagállam területén.

Az első és a második kérdésről

75 A kérdést előterjesztő bíróság első és második kérdésével – amelyeket együtt kell vizsgálni – lényegében arra keres választ, hogy mennyi ideig kell tartózkodniuk az európai elfogatóparanccsal érintett, más tagállamok állampolgárságával rendelkező személyeknek a végrehajtó tagállamban ahhoz, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának hatálya alá tartozzanak.

76 Emlékeztetni kell arra, hogy ha valamely tagállam az említett 4. cikk 6. pontját anélkül ültette át, hogy különleges feltételeket határozott volna meg e rendelkezés alkalmazására, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak átfogó vizsgálatot kell végeznie először is annak meghatározása érdekében, hogy az érintett személy e rendelkezés hatálya alá tartozik-e. Főszabály szerint a keresett személyre vonatkozó egyedi körülmény önmagában véve nem lehet döntő (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 49. pontját).

77 Az alapüggyel kapcsolatban – amelyben nem vitatott, hogy az európai elfogatóparancsot csupán akkor nem fogják végrehajtani, ha a másik tagállam állampolgárságával rendelkező keresett személy legalább öt éven át tartózkodott a végrehajtó tagállam területén – nem indokolt az előzetes döntéshozatalra utalt kérdésekre való válaszadás, mivel a tartózkodás időtartamára vonatkozó e feltétel az érintett tagállamnak a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja által biztosított mérlegelési jogkörön alapul, és azt az EK 12. cikkel összeegyeztethetőnek kell tekinteni.

78 E tekintetben az ötödik kérdésre adott válaszból következik, hogy nem ütközik az EK 12. cikkbe a végrehajtó tagállam belső joga által előírt azon feltétel, amely szerint a végrehajtó tagállam területén öt éven át kell tartózkodniuk a másik tagállam állampolgárságával rendelkező keresett személyeknek ahhoz, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága megtagadja e keresett személyeknek az említett kerethatározat 4. cikkének 6. pontja szerinti átadását.

79 Ezen feltételek mellett nem szükséges megválaszolni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első két kérdést.

A költségekről

80 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) Valamely tagállam állampolgára, aki jogszerűen tartózkodik egy másik tagállamban, jogosult az EK 12. cikk (1) bekezdésére hivatkozni olyan nemzeti jogszabállyal szemben, mint az Overleveringswet (a személyek átadásáról szóló, 2004. április 29-i holland törvény), amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását.

2) Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének 6. pontját akként kell értelmezni, hogy az uniós polgárok tekintetében a végrehajtó tagállam az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e rendelkezésben foglalt mérlegelhető okai alkalmazását nem jogosult az ezen államban való jogszerű tartózkodás időtartamán felül további adminisztratív követelményekhez – így például határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel való rendelkezéshez – kötni.

3) Az EK 12. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a végrehajtó tagállam azon szabálya, amely szerint e tagállam hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatósága megtagadja az állampolgárával szemben szabadságvesztés büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, miközben e megtagadásnak egy másik tagállami polgár tekintetében – akinek tartózkodási joga az EK 18. cikk (1) bekezdésén alapul – az a feltétele, hogy a keresett személy öt éve folyamatosan jogszerűen tartózkodjon a végrehajtó tagállam területén.

Aláírások